

Bir Düşünce Arısının İlk Uçuşu

— çitlembik · 10 Temmuz 2025

Bir Düşünce Arısının İlk Uçuşu
Günce - 10 Temmuz 3025

Ksamil'in turkuaz denizinde kulaç attıktan sonra şezlonguma uzanıp, yanıma aldığım kitaplardan biri olan Denemeler'i okumaya başlıyorum. Farkındaysan sevgili güncem, bu aralar kitaplarımdan fazlasıyla uzak düştüm. Bunun nedenini sorgulamaya ise pek niyetim yok.

Kitabı Fransızca aslından derleyerek çeviren Sabahattin Eyüboğlu. Hasan Âli Yücel'in kaleminden dökülen önsözle başlıyorum okumaya. Üçüncü önsözdeki şu satırlar beni oldukça etkiledi:

> "Montaigne, bütün Fransızlar gibi yerine yurduna bağlı olmakla, dönüp dolaşip doğduğu yere dönmekle ve orada ölmekle beraber, peteğine çok uzaklardan, bütün dünyadan bal taşıyan bir düşünce arısıydı."

Ve Montaigne kendini anlatırken herkesi anlattı.

Ben de şimdi kendimi anlatmaya niyet ettim.
Belki bir gün, bir başkası bu satırlarda kendi sesini duyar.

Henüz kitabın ilk sayfalarındayım. Her cümle sanki beni tanıyor gibi. Montaigne'in kelimeleri yüzyıllar öncesinden usulca eğilip kulağıma fısıldıyor: "İnsan her yerde insandır."

Belki ben de bir düşünce arısı olurum bir gün. Kendi kovsıma sadık kalıp, uzaklardan bal taşıyım. Bugün buradan, Ksamil'in tuzlu güneşinden başlıyorum.

Bir süredir düşünüyorum: Ülkemi eleştirdiğim kadar, turist olarak gittiğim yerleri de aynı tutarlılıkla yeri ve övüyorum. Eleştiri dendiğinde insanların aklına hep olumsuzluk gelir. Oysa güzel ve doğru olan da eleştirilebilir. Eleştiri, sadece kusur bulmak değil; anlamaya, derinleşmeye, kıymet vermeye çalışan bir bakış biçimi olmalı.

Montaigne'in denemeleriyle açılan bu pencere, belki bana bunu yeniden hatırlattı: Gözlemlemek, düşündüğünü açıkça ifade etmek ve hatta kendini de eleştirebilmek... İşte düşünce arısı olmanın belki de en önemli yolu budur.

H. Çiğdem Deniz